

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
info@am.lt
tomas.boldorevas@am.lt

2024-07-15 Nr. S24/07/171

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
LRVkanceliarija@lrv.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2021 M. GRUODŽIO 8 D. NUTARIMO NR. 1061 „DĖL STATINIO INFORMACINIO MODELIAVIMO METODŲ TAIKYMO ATVEJŲ NUSTATYMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažino su 2024-07-08 derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. 1061 „Dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo atvejų nustatymo“ (toliau – **LRV nutarimo**) pakeitimo“ projektu (Reg. Nr. 24-11763)¹ (toliau – **Pakeitimo projektu**), kurio 1.4 papunkčiu pripažįstamas netekusiu galios LRV nutarimo 4.1 papunktis numatęs, joje statinio informacinio modeliavimo metodų, taikymo kriterijų ir atvejų, neprivaloma nurodyti pirkimo dokumentuose, kuomet perkamos projektinių pasiūlymų rengimo paslaugos. Rūmų vertinimu, privalomas statinio informacinio modeliavimo metodų taikymas projektinių pasiūlymų rengimui ženkliai apribos perkančiosios organizacijos galimybę pasirinkti architektūrinių paslaugų teikėją, padidins viešosiomis lėšomis įgyjamų projektavimo darbų kainą ir prioritetą suteiks ne paslaugų (darbų) turiniui – architektūrinei idėjai ir jos kokybei, o šios idėjos pateikimo formai.

Primename, kad projektiniai pasiūlymai yra konceptualus statinio projekto rengimo etapas, kuriame pateikiami bendrieji (nekonkretizuoti) statinio duomenys. Identiška projektinių pasiūlymų paskirtis išliks nepakitusi ir 2024-11-01 įsigaliojus Lietuvos Respublikos statybos įstatymo pakeitimams. Statybos įstatymo 2 straipsnio 45 dalyje (redakcija nuo 2024-11-01) įtvirtinta, kad projektiniai pasiūlymai tai *statinio projekto rengimo pirmuoju etapu rengiamas aplinkos ministro nustatytos sudėties dokumentas, kuriame pateikiami projektuojamo statinio architektūros, infrastruktūros, želdynų ir kiti aplinkos ministro nustatyti pagrindiniai sprendiniai ir kuris skirtas statybą leidžiančiam dokumentui gauti ir (ar) visuomenei informuoti apie numatomą statinių projektavimą. Svarbu pažymėti, kad informacinis modeliavimas nesukurs pridėtinės vertės siekiant įgyvendinti šiuos įstatyme įtvirtintus projektinių pasiūlymų tikslus. Projektinių pasiūlymu etape bandant taikyti informacinį modeliavimą bus gautas labai abstraktus ir neišbaigtas skaitmeninis variantas su kuriuo susipažinti galės tik reikalinga programine įranga ir specialiomis šios įrangos naudojimo žiniomis disponuojantys asmenys. Tam, kad informacinis statinio modelis galėtų būti panaudojamas pagal paskirtį taip pat turi būti sukurtas ir įdiegtas skaitmeninis miesto ir (ar) teritorijos modelis, kas šiuo metu yra atlikta tik keliuose iš 60 savivaldybių (sukurti Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Palangos miestų skaitmeniniai modeliai). T.*

---

¹ [Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. 1061 „Dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo atvejų nustatymo“ pakeitimo“ projekto \(Reg. Nr. 24-11763\) pakeitimo“ \(lrs.lt\)](#)

y. projektus tikrinantys viešojo administravimo subjektai ir didžioji dalis visuomenės neturės galimybių skaitmeninį modelį praktiškai panaudoti projektinių pasiūlymų rengimo etape ir skaitmeninis modeliavimas taps tik papildomu formalumu – duomenų suvedimu (skaitmenizavimu) paskutiniame etape – prieš perduodant parengtus projektinius pasiūlymus užsakovui (perkančiajai organizacijai). Nėgana to, jei konkretus pirkimas buvo organizuotas tik projektiniams pasiūlymams parengti ir techninį darbo projektą ruoš kitas projektuotas, skirtingų projektuotojų naudojama programinė įranga bei duomenų įvedimo forma gali nesutapti ir techninio darbo projekto rengėjams vis tiek teks projektinių pasiūlymo duomenis iš naujo įkelti į jų naudojamas modeliavimo programas. Analogiškai ir Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ pakeitimo projekto² 8 priedo 2.1.3.12 ir 2.3.1.11 papunkčiuose nurodoma, kad atskirose projektinių pasiūlymų sudedamosiose dalyse *pateikiami pagrindiniai sprendiniai, be sprendinius pagrindžiančių schemų ir skaičiavimų; architektūriniai pjūviai nedetalizuojant atskirų konstrukcijų* – t. y. dar nėra sukuriamas modeliavimo objektas ir visa, projektuose pasiūlymuose išdėstyta informacija gali būti vienodai pateikiama tiek taikant informacinio modeliavimo metodus (informacijos konteinerius), tiek kita priimtina forma.

Svarbu pažymėti, kad programinė įranga naudojama statinių informaciniam modeliavimui (*Revit, Archicad, BrisCAD ir kt.*) reikalauja nemažų investicijų ir specialiųjų žinių turinčio personalo (BIM koordinatoriaus pareigybės steigimo ir kt.), t. y. visi projektinių pasiūlymų pakeitimai ir korekcijos (reaguojant į užsakovo, visuomenės ir (ar) tikrinančių subjektų pastabas) perdarant informacinį modelį reikalaus papildomų investicijų. Svarbu pažymėti, kad 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama direktyva 2004/18/EB nurodoma, kad tais atvejais, kai perkančiosios organizacijos naudojasi galimybe reikalauti projektavimo ir rangos paslaugų **viešuosiuose pirkimuose naudoti specialias elektronines priemones, tokias kaip BIM, jos turi pasiūlyti ir alternatyvias priegas galimybes iki tol, kol tos priemonės taps plačiai prieinamos.** Sutinkame, kad skaitmeninis modeliavimas šiuo metu vis plačiau diegiamas rengiant techninį ir darbo projektus (techninį darbo projektą nuo 2024-11-01), t. y. kuomet jau yra suformuluota statinio architektūrinė idėja ir atliekamas techninis šios idėjos įgyvendinimas. Vis dėlto, vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 2 straipsnio 4 dalimi *architektūrinė idėja tai grafiškai, vizualiai atvaizduoti meniniai statinio architektūros sprendiniai, pateikiami projektuose pasiūlymuose.* T. y. Architektūros įstatymas neapibrėžia konkrečios architektūrinių sprendinių pateikimo formos ir siūlomais LRV nutarimo pakeitimais iš esmės yra susiaurinamas (apribojamas) įstatymo reglamentavimas.

Rūmų vertinimu, rengiant projektinius pasiūlymus turi būti užtikrinta galimybė architektūrinės idėjos kūrimo etape paslaugas teikti kuo didesniai, reikiamą kvalifikaciją turinčių, architektų skaičiui, nepriklausomai nuo projektinių pasiūlymų pateikimo ir (ar) išdėstymo formos ar naudojamos programinės įrangos. Kitu atveju, informacinis modeliavimas gali tapti tik priemone konkurencijai ir kūrybiškumui riboti. Išimties panaikinimu taip pat kuriamos sąlygos viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų architektūrinės idėjos pirkimuose (kuomet perkama tik projektinių pasiūlymų rengimo paslauga) dalyvauti tik ribotam kūrėjų skaičiui, disponuojančiam reikalinga, statinio informaciniam modeliavimui, priemonių visuma. Kartu skatinamas pakartotinis, skaitmeninėse bibliotekose sukauptų, sprendinių naudojimas ir taikymas, kas yra labai efektyvu ruošiant techninius – inžinerinius brėžinius, tačiau neefektyvu ir neturėtų būti taikoma kuriant architektūrinę idėją.

Papildomai pažymime, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte numatyta, jog teisėkūroje vadovaujamosi *efektyvumo principu, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte, turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, turi būti skelbiami ir*

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/ad84cba0f8be11eeaa63cf21c12b4657?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=56cdb693-b073-45b1-a34d-992f68520a55>

įvertinami dėl teisinio reguliavimo gauti pasiūlymai, o teisėkūros veiksmai atliekami per protingus terminus.

Vyriausybės darbo reglamento³ 15¹ punkte nurodoma, jog konsultuojantis su visuomene, kviečiami dalyvauti suinteresuoti asmenys (fiziniai asmenys, ekspertai, asociacijos, nevyriausybinės organizacijos, profesinės sąjungos, kiti subjektai), **kuriuos tiesiogiai ar netiesiogiai paveiks ar gali paveikti numatomas teisinis reguliavimas** (toliau – suinteresuoti asmenys). To paties reglamento 27 punkte taip pat numatoma, jog suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams dėl teisės aktų projektų pateikti turi būti numatytas **ne trumpesnis nei 10 darbo dienų derinimo terminas**, o kai pateikiami dideli (10 ar daugiau puslapių) ir (ar) sudėtingi teisės aktų projektai (nustatantys naują teisinį reguliavimą ar iš esmės jį keičiantys), – ne trumpesnis nei 12 darbo dienų derinimo terminas.

Atkreipiame dėmesį, kad nagrinėjamu atveju buvo suteiktas tik 5 darbo dienų terminas remiantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 8 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2663⁴ 2 straipsnio 2 dalimi, tačiau Pakeitimo projekto sprendiniai bus taikomi visiems statiniams (projektiniams pasiūlymams). Rūmų vertinimu, skubotas LRV nutarimo 4.1 papunkčio išimties panaikinimas visiems statiniams, grindžiamas Kelių įstatymo reguliavimu, skirtu tik vienam inžinerinių statinių pogrupiui, neišpildo teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo principų.

Vadovaudamiesi aukščiau išdėstytais argumentais, prašome panaikinti Pakeitimo projekto 1.4 papunktį ir **palikti galioti LRV nutarimo 4.1 papunktyje numatytą išimtį dėl statinio informacinio modeliavimo metodų netaikymo projektiniams pasiūlymams.**

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas

Kazimieras Labokas, el. pastas: kazimieras@architekturumai.lt

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4d7d1100177111ef8e4be9fad87afa59>